

BADANIE OPINII STUDENTÓW WSWFiT W BIAŁYMSTOKU NA TEMAT REALIZACJI PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Celem niniejszego zestawienia jest przedstawienie informacji zebranych z przeprowadzonej wśród studentów WSWFiT w Białymstoku ankiety dotyczącej jakości praktyk pedagogicznych za rok 2019.

Po zakończeniu praktyk studenci studiów licencjackich II i III roku (stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz magisterskich niestacjonarnych II roku, zostali poproszeni o wypełnienie ankiet dotyczących oceny jakości zrealizowanych praktyk. Ankieta, oprócz pytań metryczkowych, składała się z dwóch obszarów: samooceny studentów w różnych aspektach (istotnych z punktu widzenia realizowanych praktyk) oraz oceny praktyk (opiekunów, placówki, organizacji). Obszary te dotyczyły:

1. Samooceny nabytych w trakcie studiów umiejętności merytorycznych, metodycznych i wychowawczych:

- 1.1. Oceny opanowania metodyki WF
- 1.2. Oceny radzenia sobie z problemami wychowawczymi
- 1.3. Oceny zdolności do współpracy z opiekunem i nauczycielami
- 1.4. Oceny umiejętności prowadzenia zajęć

2. Oceny organizacji i efektów zrealizowanej praktyki:

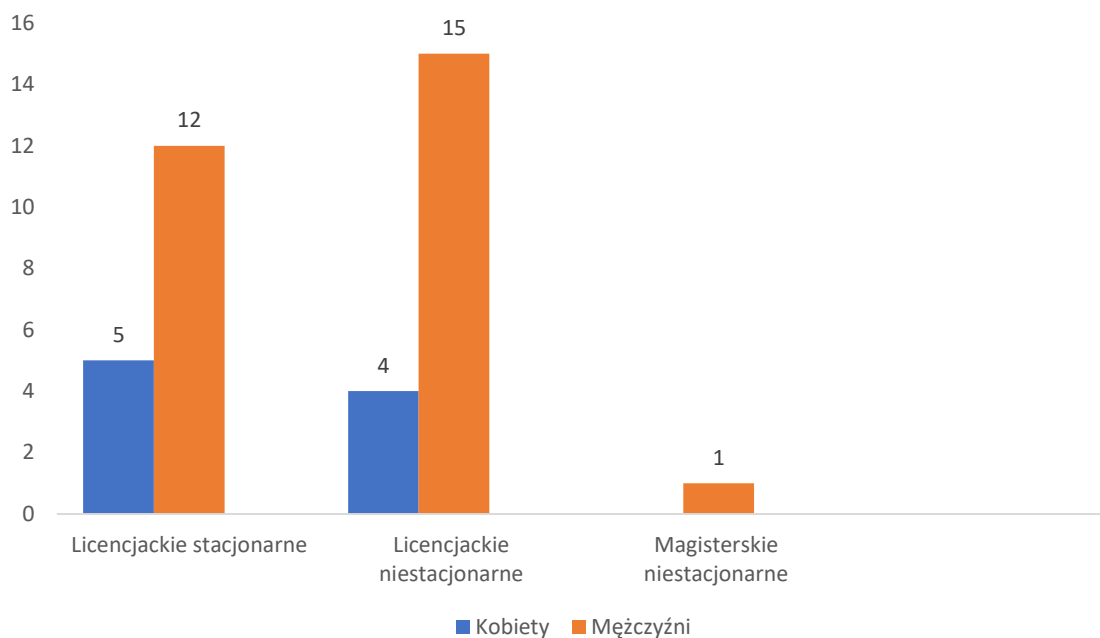
- 2.1. Oceny nabytych nowych umiejętności
- 2.2. Oceny optymalnego wykorzystania czasu
- 2.3. Oceny stopnia wykorzystania nabytej wiedzy
- 2.4. Oceny warunków realizacji praktyki w placówce
- 2.5. Oceny rzetelności opiekuna praktyk z ramienia placówki
- 2.6. Oceny rzetelności opiekuna praktyk z ramienia WSWFi.

W ankiecie wzięło udział 37-studentów WSWFiT w Białymstoku. Syntezę danych metrycznych zawarto w Tabeli 1 i na Wykresie nr 1.

Tabela 1. Metryczna charakterystyka badanych respondentów biorących udział w ocenie jakości oferty praktyk pedagogicznych WSWFiT w Białymstoku

Opis zmiennych	K	M	Suma końcowa
licencjackie	9	27	36
stacjonarne	5	12	17
niestacjonarne	4	15	19
magisterskie		1	1
niestacjonarne		1	1
Razem	9	28	37

Wykres nr 1. Liczebność respondentów biorących udział w ocenie jakości oferty praktyk pedagogicznych WSWFiT w Białymstoku

Do dalszej analizy scalono jeden przypadek studiów magisterskich do grupy studentów niestacjonarnych. Na tej podstawie dokonano porównania udziału respondentów ze względu na tryb studiów i reprezentowaną płeć.

Łącznie 37 badanych studentów charakteryzuje się niezrównoważonym podziałem ze względu na płeć. Większą liczebnie grupą są mężczyźni i stanowią prawie 76% badanej zbiorowości. W tym układzie kobiety stanowią 24,3%. W liczebnym układzie mężczyzn w podziale na tryb studiów zanotowano 12 przypadków studiujących stacjonarnie i 15 studiujących zaocznie, co może dalej być traktowane jako opinie reprezentatywne dla mężczyzn studiujących na studiach licencjackich WSWFiT w Białymstoku.

W pierwszej części ankiety studenci pytani byli o samoocenę poziomu ich przygotowania do realizacji praktyk. Pod uwagę wzięto poziom opanowania metodyki WF, samoocenę umiejętności radzenia sobie za stresem, poziom umiejętności współpracy z kadrami placówki i opiekunem praktyk oraz sprawność w prowadzeniu zajęć. Każda z tych kwestii była oceniana w skali od 2 do 5, gdzie 2 oznaczało niedostatecznie, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze

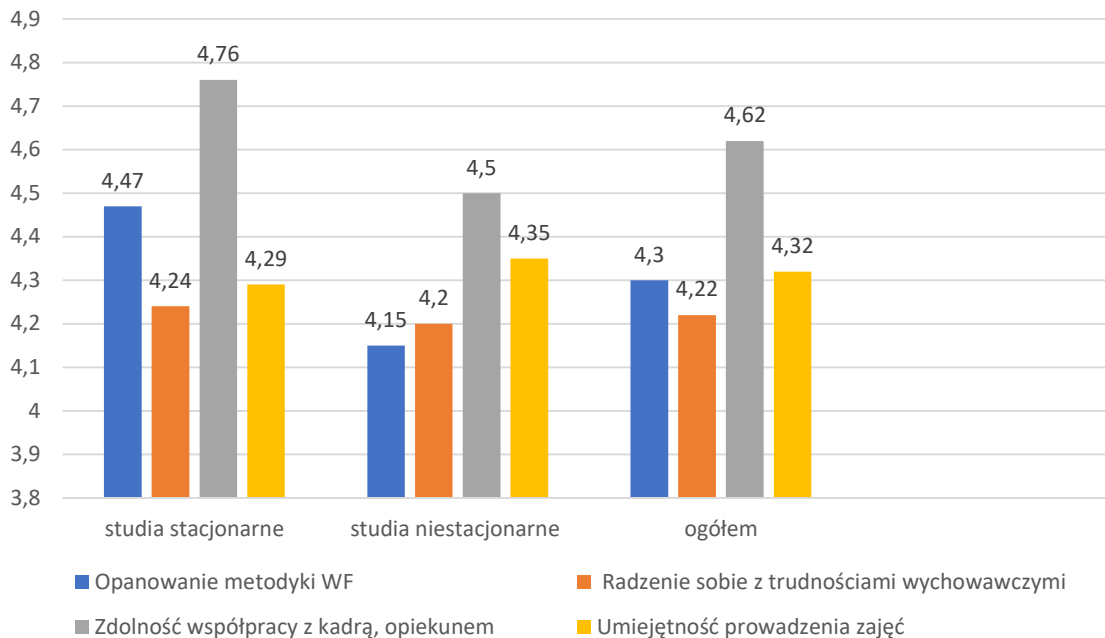
i 5 – bardzo dobrze.

Dane dotyczące tych kwestii zawarte są w Tabeli 2 i na Wykresie nr 2.

Tabela 2. Zestawienie średnich ocen wystawionych przez badanych respondentów w zakresie samooceny przygotowania do praktyk pedagogicznych w WSWFiT w Białymstoku

Samoocena w zakresie:	Średnia z 1.1. Opanowania metodyki WF	Średnia z 1.2. Radzenia sobie z problemami wychowawczymi	Średnia z 1.3. Współpracy z opiekunem i nauczycielami	Średnia z 1.4. Umiejętności prowadzenia zajęć	Średnia z średnich arytmetycznych
stacjonarne	4,47	4,24	4,76	4,29	4,44
K	4,40	4,20	4,80	4,40	4,45
M	4,50	4,25	4,75	4,25	4,44
niestacjonarne	4,15	4,20	4,50	4,35	4,30
K	4,50	4,50	4,75	4,75	4,63
M	4,06	4,13	4,44	4,25	4,22
Razem	4,30	4,22	4,62	4,32	4,36

Wykres nr 2. Charakterystyka średnich ocen wystawionych przez badanych respondentów w zakresie samooceny przygotowania do praktyk pedagogicznych w WSWFiT w Białymstoku

Badani studenci oceniają swoje przygotowanie do udziału w praktykach zdecydowanie dobrze. Najlepiej czują się przygotowani do współpracy z innymi nauczycielami, mają dobry obraz własnej umiejętności prowadzenia zajęć oraz uważają, że opanowali metodykę WF zdecydowanie powyżej oceny dobrej. Najślabiej oceniają się w kwestii radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi.

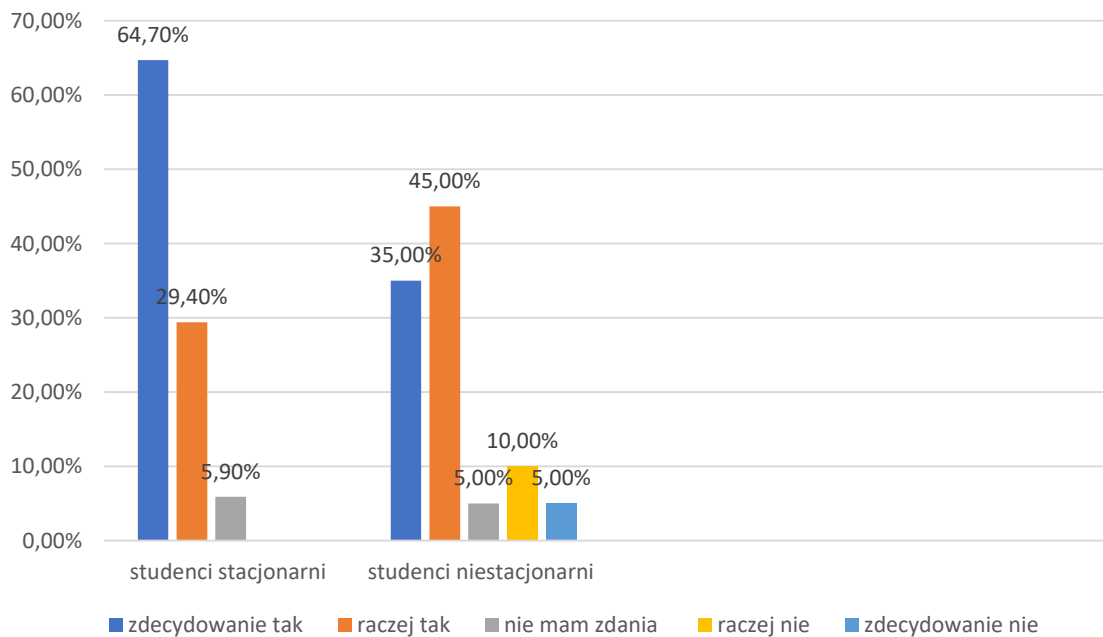
Lepszy obraz siebie i swoich umiejętności w większości obszarów mają studenci studiów stacjonarnych, studenci niestacjonarni za to uważają że lepiej sobie poradzili z napotykanymi trudnościami wychowawczymi.

W drugim obszarze ankiety, dotyczącym oceny organizacji i efektów zrealizowanej praktyki, studenci zostali zapytani między innymi o nabycie nowych umiejętności zawodowych związanych ze studiami. Zestawienie udzielonych przez nich odpowiedzi jest zawarte w Tabeli 3 i na Wykresie nr 3.

Tabela 3. Nabycie w trakcie trwania praktyki nowych umiejętności zawodowych związanych ze studiami w opinii ankietowanych studentów

	Nabyte nowe umiejętności	
stacjonarne	17	
nie mam zdania	1	5,9%
raczej tak	5	29,4%
zdecydowanie tak	11	64,7%
niestacjonarne	20	
nie mam zdania	1	5,0%
raczej nie	2	10,0%
raczej tak	9	45,0%
zdecydowanie nie	1	5,0%
zdecydowanie tak	7	35,0%
Razem	37	

Wykres nr 3. Nabycie w trakcie trwania praktyki nowych umiejętności zawodowych związanych ze studiami w opinii ankietowanych studentów

Badani studenci w ankiecie oceniali zrealizowane praktyki pod kątem nabycia nowych umiejętności zawodowych. Studenci stacjonarni ocenili w tej kwestii swoje odczucia o wiele

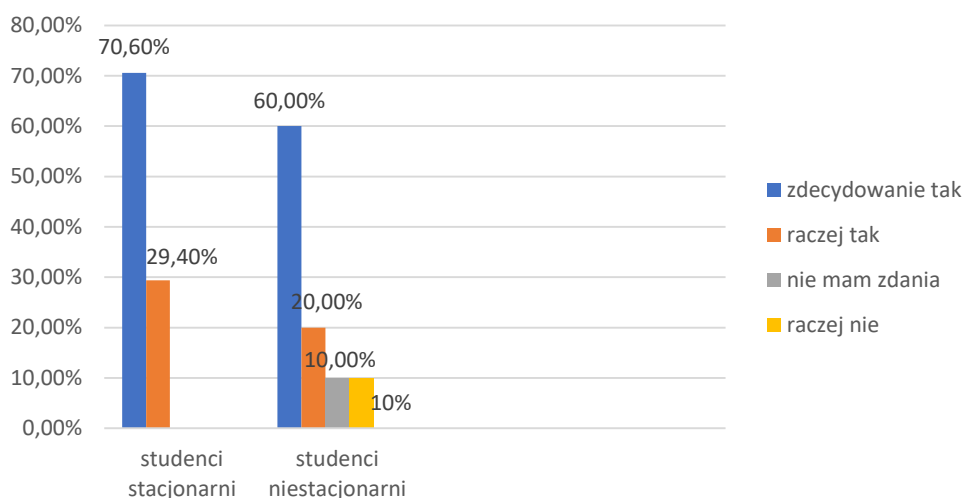
lepiej niż studenci niestacjonarni. Studenci niestacjonarni byli w tej ocenie surowsi – 1/5 z nich uważa, że nie nauczyła się niczego nowego albo nie ma na ten temat zdania.

Czas spędzony na praktykach daje studentom możliwość zdobycia praktycznych umiejętności związanych z warsztatem metodycznym i merytorycznym nauczyciela. Badani studenci oceniali tę kwestię wybierając jedną z 5 odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, nie mam zdania, raczej nie, zdecydowanie nie. Ich odpowiedzi są przedstawione w Tabeli 4 i na Wykresie nr 4.

Tabela 4. Optymalne wykorzystanie czasu praktyki - zdobycie praktycznych umiejętności

	Optymalne wykorzystanie czasu	
stacjonarne	17	
raczej tak	5	29,4%
zdecydowanie tak	12	70,6%
niestacjonarne	20	
nie mam zdania	2	10,0%
raczej nie	2	10,0%
raczej tak	4	20,0%
zdecydowanie tak	12	60,0%
Razem	37	

Wykres nr 4. Optymalne wykorzystanie czasu praktyki - zdobycie praktycznych umiejętności

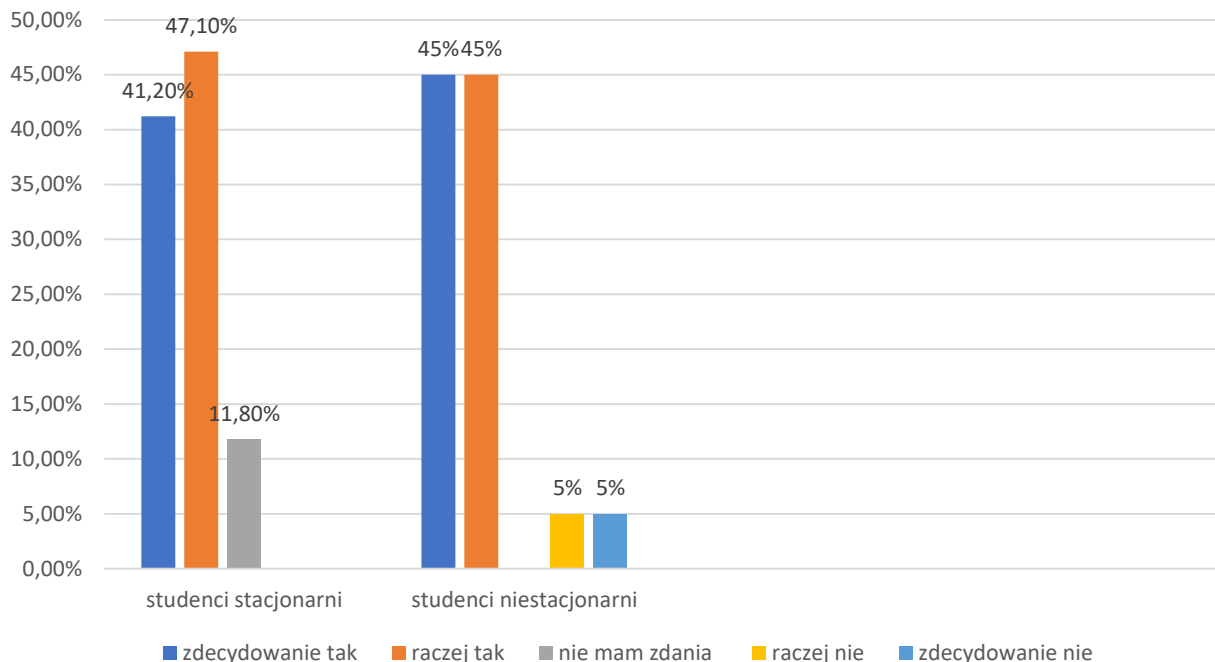
Badani studenci WSWFiT w Białymstoku po zrealizowaniu praktyk mieli możliwość oceny optymalnego wykorzystania przez nich i przez opiekuna czasu praktyki na nabycie nowych umiejętności praktycznych, niezbędnych w zawodzie nauczyciela. Studenci tę możliwość w znacznej większości ocenili jako zdecydowanie lub raczej wykorzystaną.

Kolejnym obszarem zrealizowanych praktyk, ocenianym przez studentów była kwestia możliwości wykorzystania wiedzy, którą opanowali na zajęciach dydaktycznych w WSWFiT w Białymstoku w trakcie działań podejmowanych przez nich na praktykach. Studenci mogli przypisać temu aspektowi jedną z ocen: zdecydowanie tak, raczej tak, nie mam zdania, raczej nie, zdecydowanie nie. Opinie studentów na ten temat są przedstawione w Tabeli 5 i na Wykresie nr 5.

Tabela 5. Ocena możliwości wykorzystania wiedzy zdobytej w czasie zajęć dydaktycznych w trakcie realizacji praktyki

	Wykorzystanie nabytej wiedzy?	
stacjonarne	17	
nie mam zdania	2	11,8%
raczej tak	8	47,1%
zdecydowanie tak	7	41,2%
niestacjonarne	20	
raczej nie	1	5,0%
raczej tak	9	45,0%
zdecydowanie nie	1	5,0%
zdecydowanie tak	9	45,0%
Razem	37	

Wykres nr 5. Ocena możliwości wykorzystania wiedzy zdobytej w czasie zajęć dydaktycznych w trakcie realizacji praktyki

Ankietowani studenci WSWFiT w Białymstoku po zrealizowaniu praktyk mieli możliwość oceny możliwości wykorzystania wiedzy zdobytej przez nich na zajęciach dydaktycznych na Uczelni w codziennej praktyce edukacyjno – wychowawczej w placówkach. Studenci tę możliwość w znacznej większości ocenili jako zdecydowanie lub raczej wykorzystaną, tylko nieco ponad 1/10 studentów stacjonarnych nie wiedziało jak to ocenić.

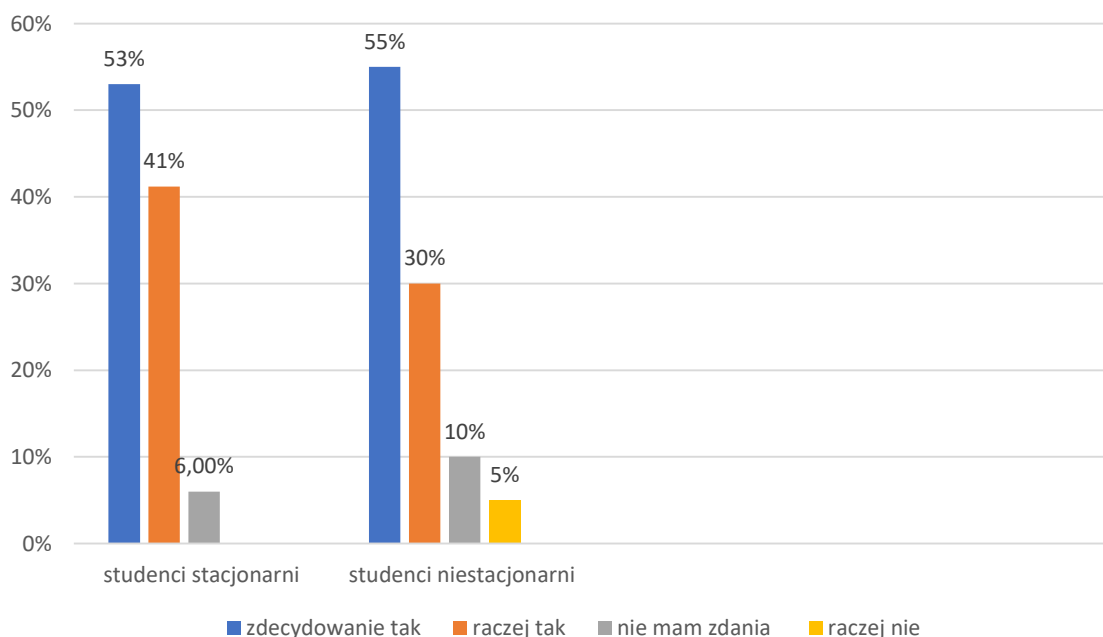
Kolejnym aspektem zrealizowanych praktyk, ocenianym przez studentów była kwestia przygotowania placówki gdzie odbywali praktyki: warunków materialnych i organizacyjnych w instytucji. Studenci mogli ocenić ten aspekt wskazując jedną z ocen: zdecydowanie tak, raczej tak, nie mam zdania, raczej nie, zdecydowanie nie. Opinie studentów na ten temat są przedstawione w Tabeli 6 i na Wykresie nr 6.

Tabela 6. Ocena warunków i organizacji praktyki ze strony placówki

	Warunki i organizacja praktyki ze strony placówki	
stacjonarne	17	
nie mam zdania	1	5,0%
raczej tak	7	35,0%
zdecydowanie tak	9	45,0%
Niestacjonarne	20	
nie mam zdania	2	10,0%
raczej nie	1	5,0%
raczej tak	6	30,0%
zdecydowanie tak	11	55,0%
Razem	37	

Wykres nr 6. Ocena warunków i organizacji praktyki ze strony placówki

Studenci WSWFiT w Białymstoku na ogół uważali, że wybrane przez nich placówki zdecydowanie lub raczej wywiązały się ze swojego zadania związanego z organizacją praktyk i zapewnieniem warunków odpowiednich do ich realizacji. Tylko jedna osoba ze studiów niestacjonarnych uważała, że placówka nie zorganizowała tych praktyk dobrze.

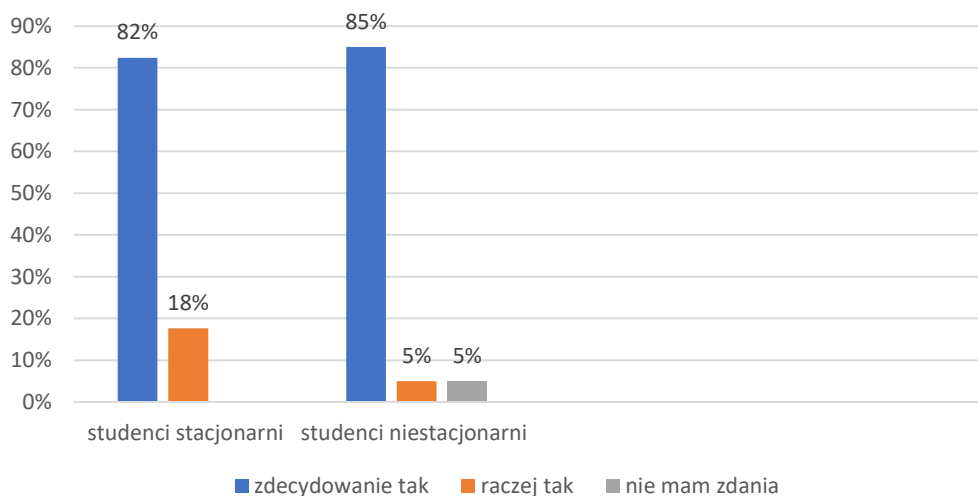
Oprócz warunków materialnych i aspektów organizacyjnych badani studenci oceniali też osoby odpowiedzialne za przygotowanie i przeprowadzenie praktyk: opiekunów z ramienia placówki i opiekunów z ramienia WSWFiT w Białymstoku.

Nauczyciele z placówek, w których ankietowani studenci odbywali praktyki byli przez nich oceniani w kategorii kompetencji i bycia pomocnym w realizacji zadań. To kryterium studenci mogli określić za pomocą jednego ze stwierdzeń: zdecydowanie tak, raczej tak, nie mam zdania, raczej nie, zdecydowanie nie. Deklaracje studentów dotyczące tego zagadnienia są zawarte w Tabeli 7 i na Wykresie nr 7.

Tabela 7. Kompetentny i pomocny opiekun w placówce

	Kompetentny i pomocny opiekun w placówce	
stacjonarne	17	
raczej tak	3	17,6%
zdecydowanie tak	14	82,4%
niestacjonarne	20	
nie mam zdania	1	5,0%
raczej nie	1	5,0%
raczej tak	1	5,0%
zdecydowanie tak	17	85,0%
Razem	37	

Wykres nr 7. Kompetentny i pomocny opiekun w placówce

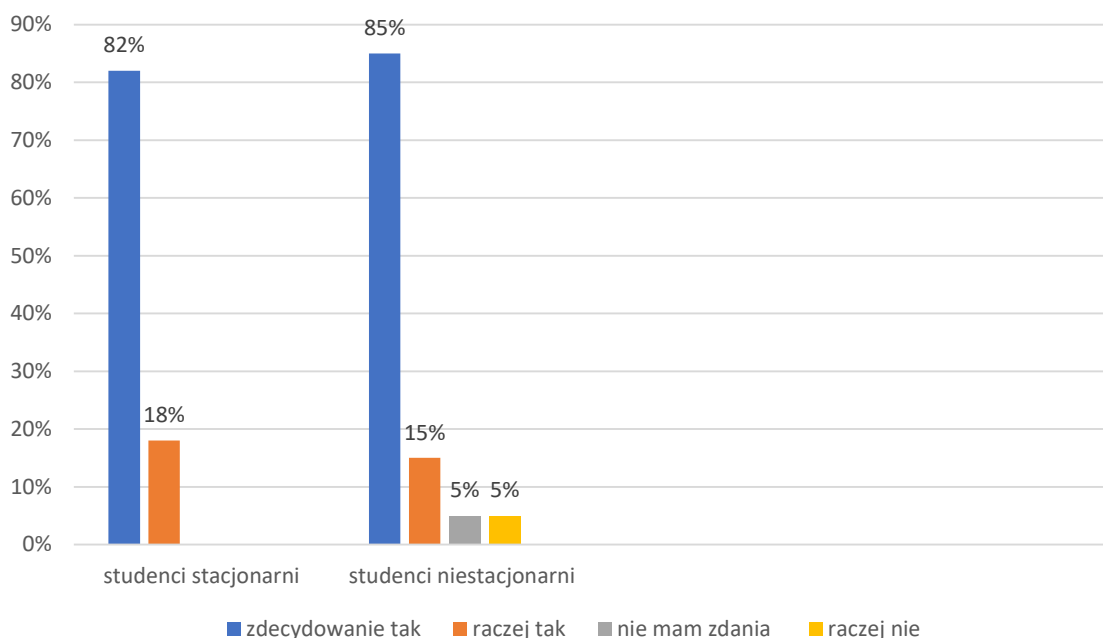
Ankietowani studenci WSWFiT w Białymstoku w zdecydowanej większości uważają, że ich opiekunowie praktyk w placówkach są osobami kompetentnymi i pomocnymi. W pracy młodego nauczyciela to ważny aspekt ułatwiający pierwsze kroki w szkole. Wiedza i doświadczenia merytoryczne, metodyczne, wychowawcze i organizacyjne opiekunów są czynnikami znacznie ułatwiającymi realizację praktyk przez studentów.

Drugą ważną grupą osób biorących udział w realizacji praktyk są opiekunowie z ramienia uczelni organizujący i nadzorujący przebieg praktyk. Opinie studentów na temat prawidłowości wykonywania swoich obowiązków przez opiekunów są zawarte w Tabeli 8 i na Wykresie nr 8.

Tabela 8. Ocena prawidłowości wykonywania swoich obowiązków przez opiekunów z ramienia WSWFiT w Białymstoku

	Prawidłowość wykonywania swoich obowiązków przez opiekuna z ramienia uczelni	
stacjonarne	17	
raczej tak	3	17,6%
zdecydowanie tak	14	82,4%
niestacjonarne	20	
nie mam zdania	1	5,0%
raczej nie	1	5,0%
raczej tak	3	15,0%
zdecydowanie tak	15	75,0%
Razem	37	

Wykres nr 8. Ocena prawidłowości wykonywania swoich obowiązków przez opiekunów z ramienia WSWFiT w Białymstoku

Podobnie jak w przypadku oceny nauczycieli – opiekunów praktyk w placówkach, ankietowani studenci WSWFiT w Białymstoku w zdecydowanej większości uważają, że ich opiekunowie praktyk z ramienia WSWFiT prawidłowo wykonali swoje obowiązki związane z organizacją praktyk. Tylko jedna osoba ze studiów niestacjonarnych była z postawy opiekuna praktyk raczej niezadowolona.

PODSUMOWANIE

Na podstawie zebranych i zsyntetyzowanych wyników sondażu diagnostycznego dotyczącego oceny jakości oferty praktyk pedagogicznych w WSWFiT w Białymstoku przez studentów WSWFiT w Białymstoku stwierdzono że:

1. Studenci na ogół wysoko oceniają własne przygotowanie (merytoryczne, metodyczne i z zakresu umiejętności wychowawczych) do realizacji praktyk – zdecydowanie lepiej oceniają siebie w tej kwestii studenci studiów stacjonarnych niż niestacjonarnych. Być może wynika to z częstszego kontaktu z prowadzącymi zajęcia i z większej ilości godzin spędzanych na uczelni.
2. Czas spędzony na praktykach w zakresie zdobycia nowych umiejętności zawodowych związanych z kierunkiem studiów lepiej oceniają studenci studiów stacjonarnych – większość z nich uważa, że na praktykach nauczyła się czegoś nowego – wynikać to

może z braku doświadczenia zawodowego związanego z młodym wiekiem tej grupy studentów.

3. Ankietowani studenci bardzo docenili optymalne wykorzystanie czasu na praktykach – to opinia większości obu grup studentów.
4. Ponad 90% ankietowanych doceniło możliwość wykorzystania w trakcie praktyk wiedzy zdobytej na studiach w WSWFiT w Białymstoku. To pokazuje, że programy poszczególnych przedmiotów są skonstruowane adekwatnie do późniejszych wymagań wobec nauczyciela w szkole.
5. Równie wysoko zostało ocenione przez badanych studentów przygotowanie placówek do realizacji praktyk. Zdecydowana większość studentów stacjonarnych oceniła, że placówki zapewniły warunki niezbędne do przeprowadzenia praktyki i prawidłowo zorganizowały jej przebieg. Podobnego zdania była nieco mniejsza grupa studentów niestacjonarnych – wynikać to może z trudności pogodzenia w ich przypadku pracy zawodowej i odbywania praktyk.
6. Ważnym aspektem realizacji praktyk są opiekunowie w placówkach i z ramienia uczelni. Badani studenci ocenili podobnie wysoko obie te grupy, aczkolwiek jeden student niestacjonarny przypisał opiekunom z ramienia WSWFiT opinię, że raczej nie wykonywali swoich zadań prawidłowo.

Coroczne przeprowadzenie ankiet ewaluacyjnych dotyczących oceny realizacji praktyk pozwala stale monitorować ich przebieg i ulepszać organizację. Wrażenia i opinie studentów dotyczące praktyk są cenną wskazówką dotyczącą organizacji tej części ich studiów, a WSWFiT w Białymstoku daje możliwość podejmowania działań na rzecz stałego podnoszenia jakości kształcenia na uczelni.